

GORŠIH LJUDI NA SVETU NI ...

mag. SIMONA MOLIČNIK

... kot smo mi Lučani, pravi ljudska pesem iz Luč v Zgornji Savinjski dolini. Pesem ni ravno stara, saj še lahko sledimo njenemu izvoru, a med krajanji se je prijela in vzeli so jo kar za svojo "lučko himno". Vsebina zgovorno pripoveduje o močnem občutku lokalne pripadnosti in samozavesti prebivalcev, ki sta tako značilna za celo področje Zgornje Savinjske doline, da si je njen naslov izposodil avtor zgoščenke terenskih posnetkov ljudskih pesmi z omenjenega področja – David Verbuč.

Dvojno zgoščenko je založila Osrednja knjižnica Mozirje v sodelovanju z Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC SAZU in Društvom za raziskovanje popularne glasbe Ljubljana spomladi 2008.

Gre za strokovno utemeljen prikaz bogate in obsežne ljudske pevske dediščine hribovitega, goratega, med skalovje ukleščene okolja ob slovenski severni meji. Oba dela sta povsem zapolnjena in vsebinsko bogata. Prvi vsebuje 53 posnetkov ljudskih pesmi v časovnem obsegu 75 minut, drugi pa 55 posnetkov v trajanju 77 minut. Avtor David Verbuč se je dela lotil z izjemno natančnostjo, dobrim poznavanjem etnomuzikološke stroke, tekstoloških in socioloških posebnosti okolja pa tudi z veliko glasbenega okusa. Vse pesmi in ostalo gradivo je sam posnel, izbral, uredil, izdelal kazala ter napisal bogato spremno besedilo v priloženi dvojezični (slovensko-angleški) knjižici. Posnetke je zvočno obdelal dr. Drago Kunej.

Na prvi zgoščenci so pesmi življenjskega kroga. Uvede jo kratka, minutna pripoved o petju in plesanju nekoč. Nadaljuje se s *pesmimi iz otroškega sveta* (uspavankami, zazibalkami, izštevankami in igrami), sledijo jim *ljubezenske pesmi*, ki jih je avtor opredelil kot pesmi za "dekliska in fantovska leta", pa pesmi iz *svatbenih običajev, svatovske in druge "zdravičke"* (alpske poskočnice) ter *zakonsko življenje*. Zgoščenko skleneta sklopa "Življenje na stara leta" ter "Smrt in onkraj".

Drugi del je bolj svobodno zasnovan in se sprehodi skozi različne tematske sklope, oblike in zvrsti ljudskih pesmi: od *obrednih, pripovednih pesmi, pesmi o poklicih, o pitju in kajenju, o vojaki in vojaščini, o domačih krajih in ljudeh*, ne manjka šaljivih pivskih pesmi, pesmi iz repertoarja godcev, pesmi, ki se pojejo ob plesih, vse do zadnjih štirih, ki jih ni bilo mogoče uvrstiti v nobeno skupino in so označene kot "različne".

Zvočne zapise je avtor posnel na minidisk med letoma 2000 in 2008 v vseh sedmih občinah Zgornje Savinjske doline, na domovih pevk in pevcev ter njihovih sorodnikov in prijateljev. Sodelovalo je več kot sto ljudskih pevk in

pevcev. Avtor gradiva je izvirnike poklonil Glasbenonarodopisnemu inštitutu ZRC SAZU.

Pred nami je torej izjemno dragocena zbirka ljudske pevske dediščine iz Zgornje Savinjske doline, ki kaže na značilnost tako imenovanega "gostega" petja, kar pomeni, da imajo pevci radi večglasno petje in dodajajo glasove, kjer le dopušča harmonija. Pojejo "čez", na "tretjo", na "četrto" ter dodajajo glasove tudi med spodnji bas in melodijo. Pet- in šestglasno petje je tukaj tako rekoč samo po sebi umevno. Prav tako je za to področje značilna posebna obravnava alpskih poskočnic, tako imenovanih *zdravičk*, ki se še zmeraj pojejo ob koncu svatbe. Vsebina v verzih nastaja sproti, dovoljene pa so tudi pikre opazke.

Zgoščenska je zgovoren dokaz, da je tradicija čvrsto vklesana med gorovje Zgornje Savinjske doline, zato tudi ljudska dediščina vztraja. Kljub temu vemo, da jo čas preoblikuje, zato so zvočni zapisi vsakršnega obdobja dragocena hramba korenin za poznejše rodove. Še toliko bolj, če izdelek, kot je zbirka *Gorših ljudi na svetu ni / There are No Finer People in the World*, zrcali toliko truda, ljubezni in znanja, kot je delo Davida Verbuča.

